

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po teście 1 mm w 2 szpaltach (szerokość szpalty 45 mm) po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. „Marginesowe” po złotych 8.— za 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm).

Rok IV.

Nr. 272.

Kraków, piątek 20 listopada 1942 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez redakcję rekopiesy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 zł., z odnośnikiem do domu 5 zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Żelazny pierścień dookoła Leningradu.

80 godzin zaciętych walk na froncie Wołchowskim.

Załamanie się ponownych ataków bolszewickich. — Rozbicie trzech pułków sowieckich

Berlin, 19 listopada. Na froncie wołchowskim bolszewicy w ciągu ostatnich dni przystąpili ponownie do ataku, by w tym miejscu rozzerwać pierścień otaczający Leningrad. Zaatakowali oni siłą 8-miu batalionów, wsparci przytem przez 22 czołgi, które stały w pogotowiu pod osłoną gęstych i nawpół zaśnieżonych lasów dziewiczych. Przy równoczesnym rzuceniu do akcji samolotów bojowych, zmasowanej artylerji i dział salwowych, bolszewicy rozpoczęli atak nocnym szturmem na stanowiska niemieckie.

Wszystkie ataki bolszewików załamały się po przeszło 80-godzinnej walce, która toczyła się w rowach zupełnie zabagnionych skutkiem stopniałego śniegu, oraz w nieprzebytym, niskopiennym lesie tuż w sąsiedztwie wołchowskim, przy czym warunki atmosferyczne były jak najgorsze. Dotychczas stracili oni przytem 8 pancernych wołów bojowych, 160 jeńców i 500 zabitych.

Dalszych 500 poległych bolszewików leży jeszcze na przedpolu.

Według zeznań jeńców, w toku tej walki obronnej rozbito 3 pułki sowieckie.

Na polach gruzów w Stalingradzie wojska niemieckie odparły w dniu 16 listopada kontrataki, zapomocą których bolszewicy pragneli odebrać Niemcom zyski terenowe, zdobyte przez nich w ostatnich dniach. Wypadki bolszewików były słabe, ponieważ niezależnie od wielkich strat sowieckich, w przebiegu dotychczasowych walk zaznaczyły się trudności w dowożeniu zaopatrzenia. Na Woltze płynię gęsta kora, wskutek czego prowizoryczne linie dowozu zaopatrzenia tą rzeką zostały zagrożone.

Również zaopatrzenie wojsk sowieckich, znajdujących się na wschód od Stalingradu, staje się coraz trudniejsze. Lotnictwo niemieckie ani na chwilę nie przestaje kontrolować i atakować ruchów transportowych bolszewików na szosach, kolejach i drogach wodnych.

W porównaniu z temi licznymi operacjami

na obszarze Wołgi i Donu, doszło na środkowym i północnym odcinku frontu wschodniego tylko do nielicznych lotów wywiadowczych z tego powodu, ponieważ przy kilku stopniach mrozu panowały tam deszcze i burze.

Wobec niekorzystnych warunków atmosferycznych, lokalne utarczki na południowy wschód od jeziora Ilmeń, w czasie których niemieckie oddziały szturmowe zniszczyły kilka bunkrów wraz z ich załogami, odbywały się bez poparcia lotnictwa.

Wycofanie wojsk brytyjskich z Islandji.

Madryt, 19 listopada. Wiadomość o wycofaniu wojsk brytyjskich z Islandji oraz pozostawienie tego terenu Stanom Zjednoczonym, odbiło się głośnie echem w państwach neutralnych.

Wycofanie się Wielkiej Brytanji z Islandji uważa się za dalszy dowód systematycznego rozszerzania przez Stany Zjednoczone swej sfery interesów oraz usadowienia się na obszarach pozaamerykańskich kosztem Wielkiej Brytanji.

We francuskiej Afryce północnej, jak się

zadaje, również Stany Zjednoczone zamierzają urządzić się na stałe. Dowodem tego jest wprowadzenie tam waluty amerykańskiej na tych obszarach, co uważa się jako krok poprzedzający aneksję. Zarządzenie to — według wiadomości z Tangeru — wywołało wśród ludności północno-afrykańskich miast nadbrzeżnych bardzo wielkie zaniepokojenie, zwłaszcza, że kurs dolara został ustalony na takim poziomie, iż zagrożać będzie bardzo poważnie życiu gospodarczemu we francuskiej Afryce północnej.

Przepełnienie doków w Gibraltarze.

50 uszkodzonych statków zawinęło do portu.

Rzym, 19 listopada. Jak z Madrytu donosi „Piccolo”, dziennik południowy gazety „Giornale d'Italia” — przybyło do Gibraltar w ostatnich dniach około 50 statków wojennych i transportowych z morza Śródziemnego, które wszystkie były mniej lub więcej ciężko uszkodzone.

Jeden okręt linjowy i jeden lotniskowiec, mocno przechylające się na bok, trzeba było przyholować do portu śródziennomorskiego. Obie te jednostki zostaną tylko pobieżnie zreperowane i następnie — jak to się przypuszcza — odwiezione do Anglii, celem dokonania tam ostatecznego remon-

tu, ponieważ suche doki w Gibraltarze są ciągle jeszcze przepełnione uszkodzonymi jednostkami, pochodzącymi z czasów bitwy morskiej i powietrznej z końca czerwca.

Według wiarygodnych ocen, miano już podobnie przewieźć na Gibraltar 5.000 zabitych i rannych. Rannych wyładowuje się z okrętów nocą i przewozi natychmiast do szpitali i lecznic cywilnych. Lekko rannych umieszcza się w domach prywatnych. Z Anglii oczekuje się przybycia trzech statków szpitalnych, ponieważ rannych jest tak dużo, że dwa szpitale w Gibraltarze nie mogą ich wszystkich pomieścić.

Polityka interesów w aparacie zbrojeniowym U. S. A.

Sztokholm, 19 listopada. Czasopismo amerykańskie „The American Mercury” w jednym ze swoich podstawowych artykułów wstępnych krytykuje organizację amerykańskiej gospodarki wojennej z powodu jej niezadawalających wyników.

Zamiast podnosić produkcję, musi Ameryka obecnie zupełnie niespodziewanie przeżywać niebezpieczny stan, wywołany brakiem surowców. Sytuacja ta powstała skutkiem utraty ważnych obszarów surowcowych, lecz i również skutkiem rozrzućnej lekkomyślności przy planowaniu gospodarki wojennej.

Pismo oświadcza, iż obecny stan m. im. jest wynikiem następujących przyczyn: 1) fałszywe względy przy konfiskacie zapasów surowców, 2) wahające się stanowisko przy konfiskacie już przerobionych surowców, 3) obawa przed większą oszczędnością kauczuku. Komunikację samochodową początkowo za mało ograniczono poza obszarami wschodnich wybrzeży. Dopiero kiedy już było zapóźno, zracionizowano benzynę na obszarze całego kraju, by w ten sposób unieruchomić możliwie wielką ilość wozów. Zbiórka starej gumy, mimo olbrzymiej reklamy, zawiodła co do ogólnego rezultatu. 4) Tolerowanie jedno-

stronnej polityki interesów w aparacie zbrojeniowym.

W związku z tem czasopismo atakuje przedewszystkiem przemysłowców, którzy za nominalnym uposażeniem w kwocie jednego dolara rocznie potrafili sobie zabezpieczyć kluczowe pozycje w przemyśle zbrojeniowym oraz w państwowym planowa-

Dekret generała Franco.

Madryt, 19 listopada. Generał Franco dekretem upoważnił ministrów trzech rodzajów sił zbrojnych do przeprowadzenia częściowej mobilizacji stosownie do własnej oceny, by jednostki armji lądowej, lotnictwa i marynarki doprowadzić do stanu wojennego.

Pozatem w ramach powtałej konieczności powołani zostaną wszyscy oficerowie i podoficerowie rezerwy i w stanie spoczynku. Zarządzenie to w dekrete uzasadniono zaostrożeniem się sytuacji międzynarodowej oraz faktem, iż obecnie wojna przeniosła się w bezpośrednie sąsiedztwo hiszpańskich obszarów zwierzchniczych i protektoratów oraz terenów kolonialnych. Chodzi tutaj — jak podkreślono w rozporządzeniu — o elementarne środki ostrożności, mające na celu zagwarantowanie niezawisłości i jedności Hiszpanji.

niu gospodarki wojennej. Ci ludzie po większej części rekrutują się spośród wpływowych koncernów przemysłowych i finansowych. Przy rozdzielaniu zamówień w pierwszym rzędzie faworyzowali oni wielki przemysł. Skutkiem tego dokonała się olbrzymia translokacja akcji na korzyść wielkiego przemysłu. Natomiast zdolność wytwórcza wielkich firm nie wystarczała do zaspokojenia naglących potrzeb, określonych planem wojennym.

Inauguracja portugalskiego zebrania narodowego.

Lizbona, 19 listopada. W dniu 27 listopada br. odbędzie się inauguracyjne otwarcie trzeciej kurji zebrania narodowego, którego członkowie zostali w dniu 1 listopada br. wybrani w powszechnym głosowaniu.

W wyborach wzięło udział 90 proc. uprawnionych do głosowania. W uroczystej inauguracji wezmą udział prezydent Carnona, członkowie rządu i corpore, korpus dyplomatyczny, przedstawiciele wojskowości oraz duchowieństwa. Przy tej okazji prezydent wygłosił orędzie do narodu portugalskiego.

Groźba łodzi podwodnych.

Genewa, 19 listopada. „Daily Mail” omawia kwestję łodzi podwodnych. Należy sobie wyobrazić — wspomina dziennik — jaką wagę i znaczenie posiada kampanja łodzi podwodnych, wszczęta przez mocarstwa osi na wodach oceanicznych przeciwko aljancjnym siłom bojowym, ostatnio zaś w Afryce Północnej.

Dziennik zadaje pytanie, co się czyni, aby usunąć to niebezpieczeństwo. Wyrażono pogląd, iż dotąd nie przedsięwzięto się jeszcze nic szczególnego i narazie zaproponowano utworzenie głównego sztabu, składającego się z rzeczoznawców morskich i lotniczych, którego jedynym zadaniem byłoby opracowanie skutecznych przeciwśrodków. Skoro Smuts tak obszernie omawiał w ostatnim swem przemówieniu groźbę łodzi podwodnych, to należy nie bez słuszności przypuszczać, iż jego wywody opierały się na informacjach z najlepszych źródeł. Teren ataków łodzi podwodnych na wodach Atlantyku ulega stałej zmianie. Kończąc, dziennik stwierdza, iż aljanci nie posiadają żadnych środków do planowego zwalczania grozy łodzi podwodnych.

Ciężka katastrofa okrętowa na hiszpańskim wybrzeżu.

Vigo, 19 listopada. Koło wyspy Ons w wtorek rano zderzyły się dwa, należące do Vigo, statki rybackie „Campiro” i „Nuevo Camposina”. „Campiro” z 38 ludźmi załogi zatonił natychmiast, a wskutek ciemności zdołano tylko uratować 20 marynarzy. Zwłoki dwóch marynarzy wylądowano, dalszych 16-tu nie zdołano odnaleźć. Ponieważ tych 16-tu członków załogi w chwili zderzenia znajdowało się we wnętrzu statku, należy się obawiać, że wszyscy utonęli.

Sztokholm, 19 listopada. Jak donoszą dzienniki „Aftonbladet” i „Nya Dagligt Allehanda”, wydarzyła się ubiegłej środy około godziny 9-tej rano większa katastrofa, spowodowana eksplozją w wolnym porcie Sztokholmu.

Znajdująca się tam gazownia acetylenowa, należąca do spółki akcyjnej warsztatów metalurgicznych, wyleciała w powietrze. Przytem dwóch robotników zostało ciężko i 12-tu leż rannych.

Przemówienie premiera bułgarskiego.

Sofja, 19 listopada. W Sobranju zakończono we wtorek dyskusję nad mową tronową króla.

Premjer Filoff w związku z tem oświadczył m. im.: „Bułgarska polityka zagraniczna jest tak jasną i jednoznaczną, iż na ten temat nie trzeba już niczego dodawać. Głównym naszym celem jest utworzenie pokojowego, społecznie sprawiedliwego, narodowego państwa bułgarskiego, harmonizującego z zasadami nowej Europy. Nie możemy zaprzeczyć, iż zadanie to spełnić możemy jedynie w ścisłej i szczerzej współpracy z mocarstwami osi, ucieleśniającymi dzisiaj nowy porządek w Europie. Dlatego też nasza polityka zagraniczna opiera się przede wszystkim na szczerzej i przyjaźnielkiej współpracy z mocarstwami osi i ich sprzymierzeńcami. W myśl wskazań tej polityki Bułgaria wytrwa u boku swych sprzymierzeńców i przyjaciół. Spełnia ona dotąd i nadal spełniać będzie wszelkie zobowiązania, zaciągnięte wobec nich.

Rekonstrukcja rządu Iraku.

Sztokholm, 19 listopada. Jak wynika z depeszy biura Reutersa z Bagdadu, minister robót publicznych Iraku Abdul Mahdi, oraz minister gospodarki narodowej Abdul Muhain Szadasz podali się do dymisji.

Teke pracy powierzono Achmedowi Jukbar Babnowi, dotychczasowemu ministrowi opieki społecznej, zaś teke gospodarki narodowej Solimanowi El Barakowi, wiceprezowskiemu parlamentu.

